

Erityisperusteet EU-eläkesiirtolaista

Kokooma 1.12.2023. Viimeisin perustemuutos on vahvistettu 29.11.2023.

SISÄLLYSLUETTELO

EU-ELÄKESIIRTOLAIN MUKAISET ERITYISPERUSTEET	2
1 Soveltamisala	2
2 Vakuutustekniset suureet	2
3 Laskentaan liittyvät ajankohdat	3
4 Ikälasku	3
5 Ansaittu eläkeoikeus	3
6 Euroopan unioniin siirrettävä määrä	3
6.1 Perusturva	4
6.2 Lisäturva	4
7 Euroopan unionin maksaman siirtomäärän muuntaminen eläkeoikeudeksi	4
8 Pääoma-arvokertoimet	5
9 Toimivaltaisen eläkelaitoksen rahoitusosuus ja maksu	6
10 Voimaantulosäännös	7
LIITTEET	8
A Ikäsiirrot	8
B Elinaikakerroin ja ikäluokan alin vanhuuseläkeikä	9

EU-ELÄKESIIRTOLAIN MUKAISET ERITYISPERUSTEET

1 Soveltamisala

Nämä perusteet koskevat Euroopan yhteisöjen henkilöstöasetuksen (ETY, Euratom; EHTY) N:o 259/68 liitteen VIII mukaista, sellaisena kuin henkilöstöasetuksen liitteen VIII sääntöjä on muutettu asetuksella (ETY, Euratom; EHTY) No 723/2004, eläkeoikeuden siirtoa Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan unionin eläkejärjestelmän välillä. Siirrosta on säädetty eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetussa laissa (165/1999) (jäljempänä EosL).

Perusteita sovelletaan, kun virkamies, työntekijä tai yrittäjä siirtyy Euroopan unionin palvelukseen ja hänen Suomessa karttunutta eläkeoikeuttaan vastaava pääoma-arvo korkoineen siirretään Euroopan unioniin. Näitä perusteita sovelletaan myös, jos Euroopan unionissa karttunutta eläkettä vastaava pääoma-arvo siirretään Suomen työeläkejärjestelmään.

2 Vakuutustekniset suureet

Näissä erityisperusteissa esiintyvät vakuutustekniset suureet ovat sosiaali- ja terveysministeriön 11.11.2021 vahvistamien työntekijän eläkelain (TyEL) 166 §:n mukaisen vakuutuksen yleisten laskuperusteiden mukaiset. Tällöin käytetään seuraavia erikoisvakioiden arvoja:

Korot

- laskuperustekorko $b_1 = 0,030$
- palkkakorjaustermi $p = 1,007$
- EosL 6 §:n mukainen korko $r_{EosL} = 0,031$

Kuolevuus

- ikäsiirtojen arvot vanhuus- ja perhe-eläkkeissä on määritelty liitteen kohdassa A

Työkyvyttömyys

$$b_3 = 1$$

$$b_4 = 1$$

$$b_5 = 1$$

$$b_6 = 1$$

$$b_7 = 1$$

$$b_8 = 1$$

Vastaisen työkyvyttömyyseläkkeen pääoma-arvoja laskettaessa käytetään yleisten laskuperusteiden kohdan 2.3 kaavassa (15) esiintyvälle suurelle e arvoa 9 kuukautta.

Vastaisen perhe-eläkkeen pääoma-arvoja laskettaessa käytetään lapseneläkkeen pääoma-arvona yleisten laskuperusteiden kohdan 1.4.4 kaavan (9) ja 2.4.1 kaavan (23) mukaisia suureita $\bar{Z}_x(18, N)$, $\bar{Z}_x(18, M)$, $\bar{Z}_x(21, N)$ ja $\bar{Z}_x(21, M)$.

3 Laskentaan liittyvät ajankohdat

Eläkeoikeuksien siirron laskemista varten määritellään siirtopäivä ja siirtomäärän laskentapäivä.

- s Siirtopäivä on se päivä, jona Eläketurvakeskus maksaa siirtomäärän asianomaisen EU-toimielimen ilmoittamalle tilille tai EU-toimielin maksaa siirtomäärän Valtion Eläkerahastoon.
- s_0 Siirtomäärän laskentapäivä on määritelty EosL 2 §:ssä. Se on se päivä, johon kohdistuen eläkeoikeuden laskennallinen siirtäminen Euroopan unionin eläkejärjestelmään toteutetaan.

4 Ikälasku

Näissä perusteissa EosL 4 §:n mukaisessa siirtotapauksessa x tarkoittaa vakuutetun siirtomäärän laskentavuonna täyttämää ikää täysinä vuosina. EosL 12 §:n mukaisessa siirtotapauksessa x tarkoittaa vakuutetun täyttämää ikää täysinä vuosina sinä vuonna, jona Euroopan unioni maksaa siirtomäärän Valtion Eläkerahastoon.

5 Ansaittu eläkeoikeus

Siirtoon oikeutetulle, siirron kohteena on EosL 1 §:n 2 momentin ja 4 §:n 2-3 momentin mukaan siirtomäärän laskentapäivään mennessä karttunut ja palkkakertoimella tarkistettu eläkeoikeus.

Perusturvassa karttunut eläkeoikeus, joka vastaa liitteen kohdan B mukaista henkilön ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää, huomioidaan sellaisenaan kuitenkin siten että julkisen sektorin osalta eläkeoikeudet ovat yhteen sovitettuina ja muunnettuina vastaamaan eläkeoikeutta 63 vuoden iässä sen mukaisesti, mitä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksissä ja kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksissä säädetään sellaisina kuin ne olivat voimassa ennen 1.1.2017, ja lapseneläkkeen pääteikää 20 vuotta. Lisäturvan eläkeoikeuden arvo muunnetaan vastaamaan liitteen kohdan B mukaista ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää tai henkilön omaa ikää, jos se on korkeampi. Lapseneläkkeen pääteikä on 18 vuotta.

6 Euroopan unioniin siirrettävä määrä

Euroopan unioniin siirrettävä siirtomäärä on

$$(6.1) \quad P_s = \left(1 + (r_{EosL}) \cdot (s - s_0)\right) \cdot \left(P_x(perus) + P_x(lisä)\right),$$

missä $P_x(perus)$ ja $P_x(lisä)$ määritellään kaavoissa (6.2) ja (6.3), r_{EosL} on määritelty kohdassa 2 ja $s - s_0$ on aika siirtomäärän laskentapäivästä siirtopäivään vuosina.

6.1 Perusturva

Siirrettävää eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo määräytyy vastaisen eläkkeen kertamaksukaa-
vasta

$$(6.2) \quad P_x(perus) = \rho^{Max(w_{sv}-x,0)} \cdot \left(\bar{A}_x(E) + \bar{A}_x(S) + b \cdot \bar{A}_x(P_j) \right) \cdot EAK_{sv} \cdot E_{s_0}(perus)$$

missä ρ on määritelty kohdassa 2, $\bar{A}_x(E)$ on vanhuuseläkkeen, $\bar{A}_x(S)$ on työkyvyttömyyseläkkeen ja $\bar{A}_x(P_j)$ on perhe-eläkkeen kohdan 8 mukaan laskettu pääoma-arvokerroin. Ikäluokan alimman vanhuuseläkeiän w_{sv} arvot on määritelty liitteen kohdassa B. Elinaikakertoimena EAK_{sv} käytetään liitteen kohdan B mukaista syntymävuosiluokan sv arviokerrointa. $E_{s_0}(perus)$ on kohdassa 5 määritelty perusturvan mukaan karttunut eläkeoikeus siirtomäärän laskentapäivänä ja

$$b = 0,36.$$

6.2 Lisäturva

Siirrettävää eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo määräytyy vastaisen eläkkeen kertamaksukaa-
vasta

$$(6.3) \quad P_x(lisä) = \rho^{Max(w_{sv}-x,0)} \cdot \left[\left(\bar{A}_x(E) + \bar{A}_x(S) \right) \cdot E_{s_0}(lisä_{vetk}) + \bar{A}_x(P_3) \cdot E_{s_0}(lisä_{pe}) \right],$$

jossa ρ on määritelty kohdassa 2, $\bar{A}_x(E)$ on vanhuuseläkkeen, $\bar{A}_x(S)$ on työkyvyttömyyseläkkeen ja $\bar{A}_x(P_3)$ on perhe-eläkkeen kohdan 8 mukaan laskettu pääoma-arvokerroin. $E_{s_0}(lisä_{vetk})$ on kohdassa 5 määritelty lisäturvan mukaan karttunut vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkeoikeus. $E_{s_0}(lisä_{pe})$ on se kohdassa 5 määritelty lisäturvan mukaan karttunut perhe-eläkeoikeus, johon leski yksin edunsaajana olisi oikeutettu.

7 Euroopan unionin maksaman siirtomäärän muuntaminen eläkeoikeudeksi

Jos henkilön palvelus Euroopan unionissa päättyy hänen saamatta mainitun palveluksen perusteella oikeutta vastaiseen eläkkeeseen, henkilöllä on oikeus siirtää eläkeoikeus rahastosiirtona Suomen työeläkejärjestelmään.

Rahastosiirrossa siirretään koko Euroopan unionin eläkejärjestelmän mukaan karttunutta eläkeoikeutta vastaava pääoma-arvo. Siirtomäärä muunnetaan aina perusturvan mukaiseksi eläkeoikeudeksi (tekniseksi vapaakirjaksi), myös siinä tapauksessa, että siirtomäärä on siirretty Euroopan unionin eläkejärjestelmään ja on alun perin sisältänyt lisäturvaa.

Suomen eläkejärjestelmään siirtyvä määrä muunnetaan tekniseksi vapaakirjaksi seuraavasti

$$(7.1) \quad E_s = \frac{P_s}{\rho^{\text{Max}(w_{sv}-x,0)} \cdot \left(\bar{A}_x(E) + \bar{A}_x(S) + b \cdot \bar{A}_x(P_j) \right) \cdot EAK_{sv}},$$

jossa pääoma-arvokertoimet $\bar{A}_x(E)$, $\bar{A}_x(S)$ ja $\bar{A}_x(P_j)$ on määritelty kohdassa 8, palkkakorjaustermi ρ kohdassa 2, EAK_{sv} ja b kohdassa 6, w_{sv} liitteen kohdassa B ja P_s on Euroopan unionista siirtynyt siirtomäärä kohdassa 3 määriteltynä siirtopäivänä.

8 Pääoma-arvokertoimet

Vanhuuseläkettä vastaava pääoma-arvokerroin lasketaan aritmeettisena keskiarvona naiselle ja miehelle kaavalla

$$(8.1) \quad \bar{A}_x(E) = \begin{cases} \frac{\bar{N}_{w_{sv}}}{D_x}, & \text{kun } x < w_{sv} \\ \bar{a}_x, & \text{kun } x \geq w_{sv} \end{cases}$$

lasketuista pääoma-arvokertoimista, missä ikäluokan alin vanhuuseläkeikä w_{sv} on määritelty liitteen kohdassa B.

Työkyvyttömyyseläkettä vastaava pääoma-arvokerroin

$$(8.2) \quad \bar{A}_x(S) = \begin{cases} {}_{(e)}\bar{A}_{x;w_{sv}}, & \text{kun } x < w_{sv} \\ 0, & \text{kun } x \geq w_{sv} \end{cases}$$

missä ikäluokan alin vanhuuseläkeikä w_{sv} on määritelty liitteen kohdassa B. Pääoma-arvokerroin on erikoisvakioita lukuun ottamatta määritelty TyEL:n yleisten laskuperusteiden kaavassa 15.

Perhe-eläkettä vastaavat pääoma-arvokertoimet lasketaan aritmeettisena keskiarvona naiselle ja miehelle kaavalla

$$(8.3) \quad \bar{A}_x(P_j) = \frac{1}{D_x} \int_x^\infty D_t \mu_t F_j(t) dt,$$

lasketuista pääoma-arvokertoimista, jossa $\bar{A}_x(P_1)$ ja $\bar{A}_x(P_2)$ vastaavat perusturvan pääoma-arvokertoimia ja $\bar{A}_x(P_3)$ vastaa lisäturvan pääoma-arvokerrointa. Miespuolisen edunjättäjän tapauksessa käytetään

$$F_1(t) = 0,99 \cdot n_t(M) \cdot \bar{a}_{y_t(M)+(b2)} + \bar{Z}_t(20, M),$$

jos edunjättäjä on syntynyt vuonna 1974 tai ennen ja

$$F_2(t) = 0,99 \cdot n_t(M) \cdot \left(\bar{a}_{y_t(M)+(b2)} - \frac{\bar{N}_{y_t(M)+(b2)+v}}{D_{y_t(M)+(b2)}} \right) + \bar{Z}_t(20, M),$$

jos edunjättäjä on syntynyt vuoden 1974 jälkeen. Naispuolisen edunjättäjän tapauksessa käytetään

$$F_1(t) = 0,99 \cdot n_t(N) \cdot \bar{a}_{y_t(N)+(b2)} + \bar{Z}_t(20, N),$$

jos edunjättäjä on syntynyt vuonna 1974 tai ennen ja

$$F_2(t) = 0,99 \cdot n_t(N) \cdot \left(\bar{a}_{y_t(N)+(b2)} - \frac{\bar{N}_{y_t(N)+(b2)+v}}{D_{y_t(N)+(b2)}} \right) + \bar{Z}_t(20, N),$$

jos edunjättäjä on syntynyt vuoden 1974 jälkeen. Määräaikaisen leskeneläkkeen kesto v on 10 vuotta.

Lisäturvan perhe-eläkkeen pääoma-arvon laskennassa käytetään miespuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$F_3(t) = i \cdot 0,99 \cdot n_t(M) \cdot \bar{a}_{y_t(M)+(b2)} + \bar{Z}_t(18, M).$$

ja naispuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$F_3(t) = i \cdot 0,99 \cdot n_t(N) \cdot \bar{a}_{y_t(N)+(b2)} + \bar{Z}_t(18, N),$$

missä

$i = 1$ kun edunsaajina ovat sekä leski että lapset

$i = 0$ kun edunsaajina ovat pelkät lapset.

Kuolevuus μ , avioisuus n , aviopuolisoiden ikäero y ja lapsen eläkkeen pääoma-arvo $\bar{Z}$ on määritetty TyEL:n yleisissä laskuperusteissa kohdissa 1.2 ja 1.4. Lapsen eläkkeen pääoma-arvo päätellään 20 saadaan interpoloimalla TyEL:n yleisissä laskuperusteissa määritellyjä pääoma-arvoja.

9 Toimivaltaisen eläkelaitoksen rahoitusosuus ja maksu

EosL 2 §:ssä määritetty toimivaltainen eläkelaitos, jossa siirron kohteena oleva eläkeoikeus on karttunut, maksaa Eläketurvakeskukselle karttunutta eläkeoikeutta vastaavan pääoma-arvon korotettuna korolla r_{EosL} kohdassa 3 määritellystä siirtomäärän laskentapäivästä s_0 siirtopäivään s .

Eläketurvakeskus määrää siirtopäivän s ja antaa toimivaltaiselle eläkelaitokselle päätöksen maksettavasta siirtomäärästä sen jälkeen, kun siirron hakija on tehnyt päätöksen siirtää Suomessa ansaitun eläkeoikeutensa Euroopan unioniin. Eläkelaitoksella on oikeus vaatia enintään kuukauden maksujärjestelyaika.

Eläkelaitoksen on maksettava osuutensa siirtomäärästä viimeistään kaksi pankkipäivää (eräpäivä) ennen siirtopäivää s .

Viivästyneelle suoritukselle lasketaan viivästymisen ajalta korkoa korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisen vuotuisen viivästyskoron mukaan.

Jos toimivaltainen eläkelaitos on yksityisen sektorin työeläkkeitä hoitava eläkelaitos, sen kustannusosuus jaetaan yksityisen sektorin eläkelaitosten kesken siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa kustannustenjakoperusteissa on määrätty.

10 Voimaantulosäännös

Tätä perustetta sovelletaan eläkeoikeuden siirtoon, jota koskeva hakemus on tehty 1. päivä tammikuuta 2024 tai sen jälkeen.

LIITTEET

Liite A Ikäsiirrot

syntymä- vuosi	b_2	syntymä- vuosi	b_2
1947	1,3	1975	-3,4
1948	1,1	1976	-3,5
1949	1,0	1977	-3,7
1950	0,8	1978	-3,9
1951	0,6	1979	-4,0
1952	0,5	1980	-4,2
1953	0,3	1981	-4,4
1954	0,1	1982	-4,5
1955	0,0	1983	-4,7
1956	-0,2	1984	-4,9
1957	-0,4	1985	-5,0
1958	-0,5	1986	-5,2
1959	-0,7	1987	-5,4
1960	-0,9	1988	-5,5
1961	-1,0	1989	-5,7
1962	-1,2	1990	-5,9
1963	-1,4	1991	-6,0
1964	-1,5	1992	-6,2
1965	-1,7	1993	-6,4
1966	-1,9	1994	-6,5
1967	-2,0	1995	-6,7
1968	-2,2	1996	-6,9
1969	-2,4	1997	-7,0
1970	-2,5	1998	-7,2
1971	-2,7	1999	-7,4
1972	-2,9	2000	-7,5
1973	-3,0	2001	-7,7
1974	-3,2	2002	-7,9

Liite B Elinaikakerroin ja ikäluokan alin vanhuuseläkeikä

syntymä- vuosi	elinaika- kerroin	alin vanhuus- eläkeikä v	alin vanhuus- eläkeikä kk	syntymä- vuosi	elinaika- kerroin	alin vanhuus- eläkeikä v	alin vanhuus- eläkeikä kk
1947	1,00000	63	0	1979	0,91500	66	9
1948	0,99170	63	0	1980	0,91300	66	10
1949	0,98689	63	0	1981	0,91300	67	0
1950	0,98351	63	0	1982	0,91100	67	1
1951	0,97914	63	0	1983	0,90900	67	2
1952	0,97552	63	0	1984	0,90700	67	3
1953	0,97200	63	0	1985	0,90500	67	4
1954	0,96800	63	0	1986	0,90300	67	5
1955	0,96344	63	3	1987	0,90100	67	6
1956	0,96102	63	6	1988	0,90000	67	7
1957	0,95722	63	9	1989	0,90000	67	9
1958	0,95404	64	0	1990	0,89900	67	10
1959	0,94984	64	3	1991	0,89700	67	11
1960	0,94659	64	6	1992	0,89500	68	0
1961	0,94419	64	9	1993	0,89400	68	1
1962	0,94692	65	0	1994	0,89200	68	2
1963	0,94600	65	0	1995	0,89100	68	3
1964	0,94500	65	0	1996	0,89000	68	4
1965	0,94500	65	1	1997	0,88800	68	5
1966	0,94200	65	2	1998	0,88700	68	6
1967	0,93700	65	4	1999	0,88600	68	7
1968	0,93400	65	6	2000	0,88500	68	8
1969	0,93300	65	8	2001	0,88100	68	8
1970	0,93300	65	10	2002	0,88000	68	9
1971	0,93000	65	11	2003	0,87900	68	10
1972	0,92800	66	0	2004	0,87800	68	11
1973	0,92700	66	2	2005	0,87700	69	0
1974	0,92500	66	3	2006	0,87600	69	1
1975	0,92200	66	4				
1976	0,92000	66	5				
1977	0,92000	66	7				
1978	0,91800	66	8				